

Factsheet voorlichting Afdeling advisering over rol Eerste Kamer

Verder speelt in dit verslag de vraag naar de positie van de Eerste Kamer bij de bekrachtiging van ministeriële regelingen op grond van deze wet.

In het wetsvoorstel is (bij amendement) een bekrachtigingsrecht opgenomen voor (uitsluitend) de Tweede Kamer op ministeriële regelingen op grond van de Twm.

Hierover heeft de Eerste Kamer voorlichting gevraagd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. De voorlichting is op 22 oktober jl. openbaar gemaakt.

De Afdeling stelt vast dat het wetsvoorstel een nieuwe vorm van parlementaire betrokkenheid bij gedelegeerde regelgeving introduceert, die op drie punten anders dan hetgeen tot dusverre gebruikelijk was:

1. Het gaat om parlementaire betrokkenheid bij ministeriële regelingen. In de tot nu toe gebruikte vormen van betrokkenheid bij gedelegeerde regelgeving is bijna steeds sprake van voor- of nahang van amvb's. Dit stuit overigens niet op staatsrechtelijke bezwaren; de Grondwet sluit het niet uit en ook overigens is dit juridisch toelaatbaar.
2. Het gaat om betrokkenheid bij een vastgestelde regeling. De standaardpraktijk is tegenwoordig dat gekozen wordt voor controle vooraf, dat wil zeggen betrokkenheid bij een ontwerpregeling die nog niet is vastgesteld. De Afdeling wijst er op dat deze keuze – als de Kamer moeite heeft met de inhoud van de regeling – tot tijdverlies kan leiden, omdat er eerst een nieuwe regeling zal moeten worden vastgesteld. Dit kan tot gevolg hebben dat in een aantal gevallen gebruik zal moeten worden gemaakt van de spoedvoorziening die is opgenomen in het voorgestelde artikel 58c, derde lid (waarvoor het bekrachtigingsrecht niet geldt).
3. Alleen de Tweede Kamer krijgt de mogelijkheid om te besluiten niet in te stemmen met de regeling, waarna deze niet in werking kan treden. Maar de Afdeling wijst er ook op dat de beide Kamers de regeling krijgen toegezonden en met betrekking hiertoe hun gebruikelijke instrumentarium van controle kunnen inzetten (het stellen van vragen, het indienen van moties etc.). Omdat ook in andere opzichten de positie van beide Kamers in het wetgevingsproces niet één-op-één gelijk is en de Tweede Kamer meer gewicht toekomt en gelet op de bij het vaststellen van ministeriële regelingen te betrachten snelheid in de bijzondere omstandigheden die bij de bestrijding van het virus aan de orde zijn, acht de Afdeling het verdedigbaar dat de bevoegdheid om met een ministeriële regeling in stemmen, alleen aan de Tweede Kamer wordt toegekend. Tevens wordt hiermee het risico verkleind dat een patstelling kan ontstaan tussen minister, Tweede Kamer en Eerste Kamer die de slagkracht van het bestuur te zeer aantast.

De Afdeling concludeert dus dat er **geen staatsrechtelijke belemmeringen** bestaan voor de gekozen constructie en dat het **verdedigbaar is dat de bevoegdheid om al dan niet met een ministeriële regeling in stemmen, alleen aan de Tweede Kamer wordt toegekend**.

Doorslaggevende factoren zijn volgens de Afdeling:

1. De positie van beide Kamers in het wetgevingsproces is niet één-op-één gelijk en de Tweede Kamer komt meer gewicht toe.
2. Bij het vaststellen van ministeriële regelingen in de bijzondere omstandigheden die bij de bestrijding van het virus aan de orde zijn, moet snelheid worden betracht.
3. Tevens wordt hiermee het risico verkleind dat een patstelling kan ontstaan tussen minister, Tweede Kamer en Eerste Kamer die de slagkracht van het bestuur te zeer aantast.